

Συμπληρωματική έκθεση για τη

**"Βία κατά των Ίντερσεξ Γυναικών
στην Ελλάδα"**

6 Μαΐου 2022

Υποβλήθηκε από την Intersex Greece στην Ομάδα
Εμπειρογνομόνων για τη Δράση εναντίον της Βίας κατά των
Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας (GREVIO)

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγή.....	2
1. Νομικό πλαίσιο.....	2
2. Πλαίσιο πολιτικής.....	3
Κύρια ζητήματα και συστάσεις.....	3
1. Πρόληψη.....	3
1. Προστασία και υποστήριξη.....	7
Συμπερασματικές παρατηρήσεις.....	8

Συγγραφείς

Η Intersex Greece είναι η μόνη οργάνωση στην Ελλάδα, η οποία έχει ως επικεφαλής ίντερσεξ άτομα και υπερασπίζεται την αναγνώριση των δικαιωμάτων των ίντερσεξ ατόμων στη χώρα. Η οργάνωση ξεκίνησε τη λειτουργία της το 2013 ως μια άτυπη ομάδα στο Facebook, όπου τα ίντερσεξ άτομα μπορούσαν να μοιραστούν τις εμπειρίες τους. Αργότερα, η ομάδα αυτή εξελίχθηκε σε συλλογικότητα και το 2021 η Intersex Greece καταχωρήθηκε επίσημα ως ΜΚΟ-Σωματείο στην Ελλάδα. Από το 2021, η Intersex Greece είναι επίσης μέλος της OII Europe.

Κατά τη συλλογή των δεδομένων και τη σύνταξη της έκθεσης ζητήθηκε η γνώμη των ακόλουθων ειδικών:

Δρ. Νικολέττα Πικραμένου, Νομικός & Ερευνήτρια σε θέματα ίντερσεξ
Βασιλική Βουβάκη, Σύμβουλος Ψυχικής Υγείας, Ψυχοθεραπεύτρια
Σώματος
Ελένη Πατεράκη, Σύμβουλος Ψυχικής Υγείας

Μετάφραση στα Ελληνικά: Ανέστης Καραστεργίου
Διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου:

intersexgreece@gmail.com

Αρχικό κείμενο: Shadow Report on "Violence against Intersex Women in Greece" May 6th 2022 <https://rm.coe.int/greece-2022-shadow-report-grevio-cbr/1680a675f7>

Δικτυακός τόπος: <https://intersexgreece.org.gr/>

Εισαγωγή

Η παρούσα συμπληρωματική έκθεση συντάσσεται από την Intersex Greece με στόχο να αναδείξει την τρέχουσα κατάσταση των ίντερσεξ γυναικών στην Ελλάδα και να προτείνει συγκεκριμένες συστάσεις για θέματα πρόληψης, προστασίας και υποστήριξης σχετικά με τη βία κατά των ίντερσεξ γυναικών. Η συλλογή των πρωτογενών δεδομένων βασίζεται σε καταγγελίες που δέχεται η οργάνωση Intersex Greece από ίντερσεξ γυναίκες και κορίτσια. Αυτές αφορούν σε περιπτώσεις βίας εναντίον τους, οι οποίες συμβαίνουν κυρίως σε ιατρικά περιβάλλοντα. Για λόγους προστασίας των ίντερσεξ γυναικών θυμάτων βίας, δεν έχουν συμπεριληφθεί προσωπικά δεδομένα.

1. Νομικό πλαίσιο

Στο ελληνικό νομικό πλαίσιο, δεν υπάρχει καμία διάταξη που να προστατεύει τις ίντερσεξ γυναίκες από τη βία. Παρ' όλα αυτά, ο όρος «χαρακτηριστικά φύλου» εισήχθη για πρώτη φορά με τον νόμο 4356/2015, ο οποίος τροποποίησε το άρθρο 81Α του Ποινικού Κώδικα για τα ρατσιστικά εγκλήματα, όπως και το πλαίσιο ποινών του, ούτως ώστε να συμπεριλάβει την περίπτωση εγκλήματος που διαπράττεται σε βάρος προσώπου λόγω χαρακτηριστικών φύλου. Το 2017, ο νόμος 927/1979 τροποποιήθηκε με το άρθρο 7 του νόμου 4491/2017 για την προστασία των ίντερσεξ ατόμων από τη ρητορική μίσους: «Όποιος με πρόθεση, δημόσια, προφορικά ή δια του τύπου, μέσω του διαδικτύου ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο ή τρόπο, υποκινεί, προκαλεί, διεγείρει ή προτρέπει σε πράξεις ή ενέργειες που μπορούν να προκαλέσουν διακρίσεις, μίσος ή βία κατά προσώπου ή ομάδας προσώπων, που προσδιορίζονται με βάση τη φυλή, το χρώμα, τη θρησκεία, τις γενεαλογικές καταβολές, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή, το σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα φύλου, χαρακτηριστικά φύλου ή την αναπηρία, κατά τρόπο που εκθέτει σε κίνδυνο τη δημόσια τάξη ή ενέχει απειλή για τη ζωή, την ελευθερία ή τη σωματική ακεραιότητα των ως άνω προσώπων, τιμωρείται (...)». Περαιτέρω, ο νόμος ορίζει ότι η πράξη τιμωρείται μόνο εάν η υποκίνηση αυτή γίνεται «κατά τρόπο που εκθέτει σε κίνδυνο τη δημόσια τάξη ή εάν περιλαμβάνει απειλή κατά της ζωής, της ελευθερίας ή της σωματικής ακεραιότητας» των ίντερσεξ ατόμων. Κατά συνέπεια, οι ίντερσεξ γυναίκες περιλαμβάνονται στα «χαρακτηριστικά φύλου» και συνεπώς προβλέπεται η προστασία τους από τα ρατσιστικά εγκλήματα και τη ρητορική μίσους. Δύο χρόνια αργότερα, το 2017, έγιναν επίσης προσπάθειες να συμπεριληφθούν τα ίντερσεξ άτομα στο νόμο για τη νομική αναγνώριση της ταυτότητας φύλου. Το άρθρο 7 του σχεδίου νόμου (4491/2017) για τη νομική αναγνώριση των ίντερσεξ ατόμων απαγόρευσε ρητά τη διενέργεια μη θεραπευτικών χειρουργικών επεμβάσεων επαναπροσδιορισμού φύλου σε ίντερσεξ βρέφη/παιδιά και καθόρισε μια υγιή διαδικασία για τη νομική αναγνώριση φύλου των ίντερσεξ παιδιών. Παρ' όλα αυτά, το άρθρο «εξαφανίστηκε» όταν το σχέδιο νόμου στάλθηκε από τη Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή στο Υπουργείο Δικαιοσύνης. Ως αποτέλεσμα, το αρχικό κείμενο δεν έφτασε ποτέ στο Κοινοβούλιο. Επί του παρόντος, ο νόμος 4491/2017 για τη νομική αναγνώριση της ταυτότητας φύλου περιλαμβάνει τον ορισμό των «χαρακτηριστικών φύλου» μόνο στο προοίμιό του, καθιστώντας τα ίντερσεξ άτομα νομικά αόρατα¹.

¹ Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τα δικαιώματα των ίντερσεξ ατόμων στην Ελλάδα βλ: Πικραμένου, Ν.

2. Πλαίσιο πολιτικής

Το 2021 δημοσιεύθηκε το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την Ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ+². Στην έκθεση περιλαμβάνεται ένα τμήμα ειδικά για ίντερσεξ άτομα. Παρ' όλα αυτά, η ενότητα είναι αρκετά μικρή (λιγότερο από 3 σελίδες) και αναφέρει ορισμένα μόνο ζητήματα που αντιμετωπίζουν τα ίντερσεξ άτομα και μάλιστα με γενικό τρόπο (σελ. 51-53). Περιλαμβάνει χρήση λανθασμένης και στιγματίζουσας ίντερσεξ ορολογίας, αναφέρεται σε χειρουργικές επεμβάσεις που πραγματοποιούνται σε ίντερσεξ βρέφη και παιδιά, προβαίνει σε διακρίσεις με βάση τα χαρακτηριστικά του φύλου, την πρόσβαση σε υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης και ιατρικά αρχεία και την εκπαίδευση. Αναλυτικότερα, η έκθεση αναφέρει ότι:

- Οι ιατρικές υπηρεσίες που προσφέρονται στα ίντερσεξ άτομα, ιδίως στα βρέφη, τα μωρά και τα παιδιά, πρέπει να παρέχονται με σεβασμό στις ειδικές ανάγκες τους και κυρίως με γνώμονα τη διασφάλιση του δικαιώματός τους να αποφασίζουν μόνα τους όταν έχουν την κατάλληλη ηλικία και ωριμότητα. Η υγειονομική περίθαλψη θα πρέπει να παρέχεται από διεπιστημονικές ομάδες εμπειρογνομώνων, οι οποίες δεν θα παθολογικοποιούν τα ίντερσεξ παιδιά, αλλά θα δίνουν προτεραιότητα στις ανάγκες τους, στα δικαιώματά τους και στο βραχυπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο όφελός τους.
- Ένα γενικό ζήτημα που πρέπει να αντιμετωπιστεί και αφορά τα περισσότερα ίντερσεξ άτομα, είναι η αδυναμία πρόσβασης στους ιατρικούς φακέλους και το ιστορικό τους.
- Πρέπει να διασφαλιστεί η παροχή κατάλληλων ψυχοκοινωνικών μηχανισμών υποστήριξης για τα ίντερσεξ άτομα και τις οικογένειές τους από θεραπευτές εκπαιδευμένους σε θέματα ίντερσεξ.
- Πρέπει να δοθεί έμφαση στην εκπαίδευση και την κατάρτιση όλων των επαγγελματιών υγείας σχετικά με την κατάσταση των ίντερσεξ ατόμων, ιδωμένη ως φυσική ποικιλομορφία, και τη διαχείρισή της με βάση τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα πορίσματα της σύγχρονης επιστήμης, με απώτερο στόχο την αποπαθολογικοποίησή της.

Intersex Rights: Κεφάλαιο: Ελλάδα, 2019, Springer.

² Η έκθεση διατίθεται στα ελληνικά εδώ: https://primeminister.gr/wp-content/uploads/2021/06/ethniki_statigiki_gia_thn_isothta_ton_loatki.pdf

Κύρια ζητήματα και συστάσεις

Πρόληψη

Άρθρο 12 - Γενικές υποχρεώσεις

Στην ελληνική κοινωνία επικρατούν δυαδικές κοινωνικές αντιλήψεις για το βιολογικό και το κοινωνικό φύλο. Οι ίντερσεξ γυναίκες πέφτουν θύματα βίας και διακρίσεων από πολύ μικρή ηλικία. Ανέφεραν στην Intersex Greece ότι προκαταλήψεις εναντίον τους επικρατούν κυρίως σε ιατρικά περιβάλλοντα:

«Ένας γιατρός ήρθε με την ομάδα των φοιτητών του, μου ζήτησε να σηκώσω το πουκάμισό μου και εξέτασε το στήθος μου μπροστά στους φοιτητές του, σχολιάζοντας ότι 'αυτό δεν είναι φυσιολογικό στήθος, αλλά λίπος'. Κάθε ιατρική εξέταση που έκανα, ενίσχυε συνεχώς την πεποίθησή μου ότι το σώμα μου δεν ήταν φυσιολογικό και ότι δεν ήμουν γυναίκα, τουλάχιστον στα μάτια αυτών των ανθρώπων που εξέταζαν το σώμα μου χωρίς καμία ευαισθησία και το σχολίαζαν».

Τέτοιες προκαταλήψεις οδηγούν σε βίαιη συμπεριφορά από το ιατρικό προσωπικό, καθώς αντιμετωπίζουν τις ίντερσεξ γυναίκες ως «μη φυσιολογικές γυναίκες». Ως εκ τούτου, οι ιατρικές εξετάσεις διενεργούνται με βίαιο και μειωτικό τρόπο, ενώ παραβιάζονται θεμελιώδη δικαιώματα όπως το δικαίωμα ενημέρωσης, το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή, το δικαίωμα πρόσβασης στον ιατρικό φάκελο και στο ιστορικό τους:

«Ένας γιατρός έβγαζε τα ράμματα μου απότομα- πονούσα πολύ και όταν είπα 'αυτός' μου είπε ειρωνικά: 'είδες τι παθαίνουν τα κορίτσια που βιάζονται να φύγουν από το νοσοκομείο και να πάνε σπίτι τους;»

«Το ιατρικό μου ιστορικό λαμβανόταν από τη μαϊά του γιατρού, στο γραφείο του γιατρού στο διάδρομο, με ανοιχτή πόρτα προς το σαλόνι και ως εκ τούτου οι ασθενείς και οι άνθρωποι που κάθονταν εκεί μπορούσαν να ακούσουν τα πάντα. Εκεί, η μαϊά με ρώτησε πότε μου ήρθε η τελευταία μου περίοδος και δεν ήξερα τι να πω. Έχοντας κοκκινίσει από το θυμό, την ένταση και την απελπισία, απάντησα αγανακτισμένη 'Ποτέ!'. Τότε, γύρισε σοκαρισμένη και κοίταξε τη συνάδελφό της. Για άλλη μια φορά, ένιωσα σαν εξωγήινη στον πλανήτη Γη».

Μια άλλη πολύ συνηθισμένη μορφή βίας κατά των ίντερσεξ γυναικών σε ιατρικά περιβάλλοντα είναι η ρητορική μίσους, καθώς οι επαγγελματίες τείνουν να απορρίπτουν την ύπαρξη της «ίντερσεξ» κατάστασης και να αποκαλούν τις ίντερσεξ γυναίκες «τέρατα» ή «λάθη της φύσης». Η Intersex Greece έχει λάβει αρκετές καταγγελίες σχετικά με τη ρητορική μίσους που λαμβάνει χώρα σε ιατρικούς χώρους:

«Ο πρώτος γιατρός που με εξέτασε ήταν ενθουσιασμένος! Είχε βρει το υλικό που

χρειαζόταν για να ικανοποιήσει το επιστημονικό του ενδιαφέρον. Έμαθα από αυτόν, καθώς μιλούσε στη σοκαρισμένη μητέρα μου και ποτέ σε εμένα, ότι ήμουν ένα λάθος της φύσης, ένα τέρας και ότι δεν θα έκανα ποτέ παιδιά».

Παρόλο που ο όρος «χαρακτηριστικά φύλου» περιλαμβάνεται στον ελληνικό νόμο για τη ρητορική μίσους από το 2017, οι άνθρωποι δεν γνωρίζουν τον όρο αυτό, ούτε τη νομική προστασία που παρέχει. Επιπλέον, λόγω των κοινωνικών, πολιτισμικών και παραδοσιακών στερεοτύπων, οι ίντερσεξ γυναίκες-θύματα ρητορικής μίσους τείνουν να διστάζουν να καταγγείλουν τέτοια περιστατικά και πιθανώς δεν γνωρίζουν οι ίδιες ότι υπάρχει τέτοιος νόμος. Περιστατικά ρητορικής μίσους αναφέρθηκαν επίσης από ίντερσεξ κορίτσια. Μια ίντερσεξ μαθήτριά μας ανέφερε ότι κατά τη διάρκεια του μαθήματος της βιολογίας ο καθηγητής μιλούσε για την ανθρώπινη ανατομία και εξηγούσε ότι υπάρχουν μόνο XX και XY χρωμοσώματα, για τις γυναίκες και τους άνδρες αντίστοιχα. Η μαθήτριά δήλωσε ότι υπάρχουν και γυναίκες XY. Ο καθηγητής αμφισβήτησε την ύπαρξη τέτοιων περιπτώσεων, οι οποίες δεν εμπίπτουν στο δυαδικό σύστημα. Πρέπει να σημειωθεί ότι όλα τα περιστατικά που καταγγέλλθηκαν στην Intersex Greece έλαβαν χώρα τόσο σε δημόσιους όσο και σε ιδιωτικούς φορείς, όπως δημόσια νοσοκομεία, ιδιωτικές κλινικές, ιατρεία, δημόσια και ιδιωτικά σχολεία.

Προτείνουμε να εισαχθούν δραστηριότητες με στόχο την ευαισθητοποίηση επί του ζητήματος. Να εισαχθούν δραστηριότητες με σκοπό αλλαγή συμπεριφοράς απέναντι στις επικρατούσες κοινωνικές αντιλήψεις για τις ίντερσεξ γυναίκες, ούτως ώστε να ενημερωθεί το ευρύ κοινό για την ύπαρξή τους. Προτείνουμε επίσης να καθιερωθούν ειδικές εκπαιδεύσεις/επιμορφώσεις για την ιατρική κοινότητα και τους θεραπευτές, ακολουθώντας τις σύγχρονες, βασισμένες στα ανθρώπινα δικαιώματα, διεθνείς εξελίξεις σχετικά με τα ίντερσεξ άτομα. Επιπλέον, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να ενημερωθούν και να εκπαιδευτούν για το πώς να αντιμετωπίζουν τα ίντερσεξ κορίτσια στα σχολεία. Η κυβέρνηση πρέπει να διαθέσει ειδική χρηματοδότηση για την υλοποίηση τέτοιων δραστηριοτήτων, καθώς και για την ενδυνάμωση των ίντερσεξ κοριτσιών και γυναικών που είναι θύματα βίας.

Άρθρο 13 - Ευαισθητοποίηση

Λόγω του κοινωνικού στίγματος και της προκατάληψης, οι ίντερσεξ γυναίκες τείνουν να μεγαλώνουν νιώθοντας ότι είναι «λιγότερο γυναίκες». Οι δραστηριότητες ευαισθητοποίησης σχετικά με τα ίντερσεξ άτομα είναι εξαιρετικά περιορισμένες, καθώς δεν υπάρχουν άλλες οργανώσεις, θεσμοί ανθρωπίνων δικαιωμάτων, φορείς ισότητας που να γνωρίζουν τα ιδιαίτερα ζητήματα που σχετίζονται με τα ίντερσεξ άτομα. Η Intersex Greece έχει προσπαθήσει δύο φορές να έρθει σε επαφή με θεσμούς ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως η Εθνική Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, αλλά η προτεραιότητα συνεχίζει να δίδεται στα δικαιώματα των ΛΟΑΤ ατόμων. Επιπλέον, οι ΛΟΑΤΚΙ+ οργανώσεις και οι οργανώσεις για τα δικαιώματα των γυναικών δεν είναι εξοικειωμένες με τα ίντερσεξ άτομα. Για το λόγο αυτό η Intersex Greece προσπαθεί να έρθει σε επαφή μαζί τους και να τους

ενημερώσει για τις ίντερσεξ γυναίκες και την τρέχουσα κατάσταση στην Ελλάδα. Η απουσία πληροφόρησης για τα ίντερσεξ άτομα διαιωνίζει το υπάρχον στίγμα και την προκατάληψη κατά των ίντερσεξ γυναικών και κοριτσιών, η οποία προέρχεται ακόμη και από γυναικείες και φεμινιστικές οργανώσεις. Η Intersex Greece έχει λάβει καταγγελίες σχετικά με το πόσο περιθωριοποιημένες αισθάνονται οι ίντερσεξ γυναίκες και τα ίντερσεξ κορίτσια λόγω αυτής της έλλειψης ενημέρωσης:

«Όταν τα κορίτσια γύρω μου άρχισαν να μεγαλώνουν και να γίνονται πιο θηλυκά, εγώ παρέμεινα κολλημένη σε ένα παιδικό, κοριτσιίστικο σώμα. Οι φίλες μιλούσαν για την περίοδο και τα νέα τους εσώρουχα, την αποτρίχωση, την αυτοϊκανοποίηση και το σεξ, ενώ εγώ τις παρακολουθούσα περιμένοντας υπομονετικά τη σειρά μου. Αλλά η σειρά μου δεν ήρθε ποτέ».

«Υπήρχε ένα πρόβλημα με το μέγεθος του κόλπου μου, αλλά δεν μπορούσα πλέον να εμπιστευτώ ούτε τους γιατρούς ούτε τους γονείς μου. Αντιμετώπισα το θέμα του κόλπου μόνη μου αργότερα ως ενήλικη γυναίκα, χάνοντας έτσι πολύτιμο χρόνο από τη σεξουαλική επαφή που μπορούσα και που ήθελα να έχω. Ωστόσο, έχοντας μια τεράστια αντιαισθητική τομή, έχοντας βιώσει τόση παραβίαση και κακοποίηση στο σώμα μου με τις εξετάσεις και την επέμβαση, αλλά και τη γνώση ότι ο κόλπος μου μάλλον δεν είναι αρκετά μεγάλος για διείσδυση, δεν τόλμησα να εμπλακώ σε σεξουαλικές σχέσεις και έτσι όλη η εφηβεία μου, όπως και η πρώτη μου νεότητα χάθηκαν χωρίς έρωτα και σεξ».

«Έμαθα να προσποιούμαι ότι είμαι μια 'κανονική γυναίκα' και να λέω ψέματα για το τι συνέβαινε ή δεν συνέβαινε στο σώμα μου και κατά συνέπεια στον εαυτό μου (...). Δεν μπορώ να σας πω τι συνέβαινε στο σώμα μου μετά απ' όλα αυτά όταν κάποιος με άγγιζε. Θα μπορούσε να είναι είτε μια φιλική αγκαλιά είτε μια ερωτική. Ήμουν τρομοκρατημένη και δεν μπορούσα καν να το πω ή να το δείξω. Ένιωθα ότι δεν είχα κανένα δικαίωμα να το κάνω».

Προτείνουμε οι εκστρατείες ευαισθητοποίησης να απευθύνονται πρώτα σε εθνικά όργανα και οργανισμούς ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και σε Οργανώσεις Κοινωνίας των Πολιτών (ΟΚΠ), ώστε να κινητοποιηθούν και να συμπεριλάβουν ίντερσεξ ζητήματα στην ατζέντα τους. Στη συνέχεια, θα πρέπει να καθιερωθούν δραστηριότητες ευαισθητοποίησης για την ενημέρωση του κοινού σχετικά με τα θέματα που αντιμετωπίζουν οι ίντερσεξ γυναίκες. Η κυβέρνηση θα πρέπει να διαθέσει ειδική και ευέλικτη χρηματοδότηση για την υλοποίηση τέτοιων δραστηριοτήτων.

Άρθρο 14 - Εκπαίδευση

Το διδακτικό υλικό στα σχολεία θα πρέπει να επικαιροποιηθεί, Ειδικά στην περίπτωση του μαθήματος της βιολογίας, όπου το ανθρώπινο σώμα απεικονίζεται ως αυστηρά θηλυκό και αρσενικό. Επιπλέον, θα πρέπει να επικαιροποιηθεί το διδακτικό υλικό σχετικά με τα στερεότυπα των φύλων ώστε η διδασκαλία για το φύλο να μην εξαντλείται στο δυαδικό σύστημα αλλά να παρουσιάζεται ως φάσμα που περιλαμβάνει και τα

ίντερσεξ άτομα. Είναι επίσης απαραίτητο να επικαιροποιηθεί το διδακτικό υλικό σε πανεπιστημιακό επίπεδο και ιδιαίτερα στις σχολές Ιατρικής, Νομικής, Ψυχολογίας, Κοινωνιολογίας και Παιδαγωγικής.

Άρθρο 15 - Κατάρτιση επαγγελματιών

Επαγγελματίες όπως οι ψυχοθεραπευτές και οι σύμβουλοι ψυχικής υγείας θα πρέπει να εκπαιδεύονται επαρκώς, από τη στιγμή που συνήθως ασχολούνται με ίντερσεξ γυναίκες οι οποίες είναι θύματα βίας και τραυμάτων. Η κατάρτιση των επαγγελματιών θα πρέπει να εισαχθεί και να χρηματοδοτηθεί από την κυβέρνηση σε συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών.

Προστασία και υποστήριξη

Άρθρο 18 - Γενικές υποχρεώσεις

Οι ισχύοντες εθνικοί νόμοι που προστατεύουν τις ίντερσεξ γυναίκες από τη βία, όπως ο νόμος για τα ρατσιστικά εγκλήματα και τη ρητορική μίσους, θα πρέπει να εφαρμοστούν σωστά. Ως εκ τούτου, **είναι απαραίτητο να ενημερωθούν οι δικαστικοί λειτουργοί, οι εισαγγελείς, οι υπηρεσίες επιβολής του νόμου και οι αρχές σχετικά με την έννοια του όρου «χαρακτηριστικά φύλου» και την κατάσταση των ίντερσεξ γυναικών στην Ελλάδα.** Επιπλέον, θα πρέπει να θεσπιστούν νομοθετικά μέτρα που να καλύπτουν όλες τις μορφές βίας που λαμβάνουν χώρα σε βάρος των ίντερσεξ γυναικών, ιδίως σε ιατρικά περιβάλλοντα. **Θα πρέπει επίσης να εισαχθούν μηχανισμοί αναφοράς περιστατικών στα νοσοκομεία, καθώς και στα σχολεία, για τις ίντερσεξ γυναίκες και κορίτσια, ώστε τα περιστατικά βίας να μπορούν να αναφέρονται άμεσα στο προσωπικό το οποίο είναι ευαισθητοποιημένο σε θέματα ίντερσεξ.** Όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς θα πρέπει να ενημερώνονται για την έμφυλη βία υπό το πρίσμα του φύλου ως φάσμα, με στόχο να συμπεριληφθούν όλα τα άτομα που δεν ανήκουν στο δυαδικό σύστημα, συμπεριλαμβανομένων των ίντερσεξ γυναικών. **Οι οργανώσεις που παρέχουν υποστήριξη σε γυναίκες θύματα βίας θα πρέπει να επεκτείνουν την υποστήριξή τους σε όλες τις γυναίκες, συμπεριλαμβανομένων των ίντερσεξ γυναικών.** Η κυβέρνηση θα πρέπει να θεσπίσει προγράμματα χρηματοδότησης με στόχο την ενδυνάμωση των ίντερσεξ γυναικών και κοριτσιών θυμάτων βίας. Επιπλέον, η κοινωνική ασφάλιση θα πρέπει να καλύπτει την πρόσβαση σε ψυχοθεραπεία για ίντερσεξ γυναίκες και κορίτσια θύματα βίας.

Άρθρο 19- Πληροφορίες

Όπως έχει ήδη αναφερθεί στην προηγούμενη ενότητα, συχνά οι ίντερσεξ γυναίκες και ιδιαίτερα τα ίντερσεξ κορίτσια δεν γνωρίζουν ότι υφίστανται βία, καθώς η έμφυλη βία εναντίον τους λαμβάνει χώρα κυρίως σε εξουσιαστικούς χώρους. **Προτείνουμε να θεσπιστούν νόμοι και πολιτικές που να διασφαλίζουν ότι οι ίντερσεξ γυναίκες και τα ίντερσεξ κορίτσια που πέφτουν θύματα βίας λαμβάνουν επαρκή πληροφόρηση σχετικά με τη βία εναντίον τους, καθώς και τη διαθεσιμότητα υπηρεσιών υποστήριξης και**

νομικών μέτρων. Η γλώσσα που χρησιμοποιείται πρέπει να είναι απλή και προσιτή σε όλες τις ηλικίες.

Άρθρο 20- Γενικές υπηρεσίες υποστήριξης και άρθρο 22 Ειδικές υπηρεσίες υποστήριξης

Δεν υπάρχουν διαθέσιμες γενικές υπηρεσίες υποστήριξης για ίντερσεξ γυναίκες και κορίτσια θύματα βίας. Προτείνουμε στην κυβέρνηση να παράσχει χρηματοδότηση για τη δημιουργία τέτοιων υπηρεσιών. Το προσωπικό που παρέχει τέτοιες υπηρεσίες θα πρέπει να εκπαιδευτεί σε θέματα ίντερσεξ και να διασφαλίσει ότι είναι φιλικό προς τα ίντερσεξ άτομα. Οι υπάρχουσες εξειδικευμένες υπηρεσίες υποστήριξης για γυναίκες ή ΛΟΑΤ άτομα θύματα βίας θα μπορούσαν, επίσης, να επεκτείνουν τις υπηρεσίες τους ώστε να συμπεριλάβουν και τις ίντερσεξ γυναίκες.

Άρθρο 21- Παροχή βοήθεια σε ατομικές/συλλογικές καταγγελίες

Οι ίντερσεξ γυναίκες που επιβιώνουν της βίας θα πρέπει να μπορούν να βοηθηθούν στην υποβολή ατομικών ή συλλογικών καταγγελιών. Αυτό προϋποθέτει την παροχή μηχανισμών που να τους επιτρέπουν την ευθεία και άμεση καταγγελία, καθώς και την πρόσβαση σε ακριβείς πληροφορίες και σε έναν ασφαλή χώρο όπου το προσωπικό έχει συμπεριφορές φιλικές προς τα ίντερσεξ άτομα. Τέτοιοι μηχανισμοί θα επιτρέψουν στις ίντερσεξ γυναίκες και τα κορίτσια να ζητήσουν αποζημιώσεις και να θέσουν τους δράστες βίαιων περιστατικών προ των ευθυνών τους.

Συμπερασματικές παρατηρήσεις

Τέλος, η Intersex Greece καλεί τις ελληνικές αρχές να:

1. Προβούν στην αναγνώριση της ύπαρξης των ίντερσεξ γυναικών από το ελληνικό κράτος. Επί του παρόντος, το Σύνταγμα αναγνωρίζει μόνο Έλληνες άνδρες και γυναίκες.
2. Αναγνωρίσουν ότι τα ίντερσεξ σώματα είναι υγιή και ότι τα ίντερσεξ χαρακτηριστικά αποτελούν φυσικές παραλλαγές που βρίσκονται στο βιολογικό φάσμα της ανθρώπινης ύπαρξης.
3. Προβούν στη μεταρρύθμιση των ξεπερασμένων ιατρικών πρωτοκόλλων που, παρουσιάζοντας τη φυσική ποικιλομορφία των χαρακτηριστικών φύλου (ίντερσεξ παραλλαγές) ως «ασθένεια», παθολογικοποιούν τα ίντερσεξ άτομα.
4. Προβούν στην κατάργηση του στιγμιαστικού ιατρικού όρου «Διαταραχές Ανάπτυξης του Φύλου» και στην εισαγωγή μη ιατρικής ενδυναμωτικής γλώσσας και ορολογίας για τα ίντερσεξ ζητήματα, η οποία θα δημιουργηθεί σε διαβούλευση με τις ίντερσεξ ομάδες.
5. Προβούν στην κατάργηση των εξευτελιστικών εξετάσεων και ιατρικών πρακτικών στις οποίες υποβάλλονται, ακόμη και σήμερα, οι ίντερσεξ γυναίκες και τα κορίτσια σε ορισμένα δημόσια νοσοκομεία της χώρας. Αυτές περιλαμβάνουν

- πρακτικές όπως α) το γδύσιμο και τη φωτογράφιση προσωπικών σημείων του σώματός τους για το αρχείο του νοσοκομείου, β) την ταυτόχρονη εξέταση του γυμνού ίντερσεξ σώματος από μεγάλες ομάδες γιατρών και φοιτητών ιατρικής (σαν να πρόκειται για άψυχο «έκθεμα») ή σε άβολες στάσεις (π.χ. σε γυναικολογική καρέκλα για τα ίντερσεξ κορίτσια) ή με επώδυνες εξετάσεις (που γίνονται χωρίς ιατρικά όργανα κατάλληλου μεγέθους, χωρίς προηγούμενη συγκατάθεση ή ενημέρωση των ίδιων των ατόμων και των κηδεμόνων τους) γ) τα υποτιμητικά σχόλια/κοροϊδία του ατόμου από γιατρούς/νοσηλευτές για οποιοδήποτε άτυπο ίντερσεξ χαρακτηριστικό του (π.χ. σχολιασμός μεγέθους στήθους ή κλειτορίδας σε ίντερσεξ κορίτσια, ρητορική μίσους).
6. Παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τις πιθανές μη επεμβατικές μεθόδους που θα μπορούσαν να παρασχεθούν στους ίντερσεξ ασθενείς και τους γονείς τους.
 7. Διασφαλίζουν την επαρκή πρόσβαση των ίντερσεξ γυναικών σε δωρεάν δημόσια υγειονομική περίθαλψη καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους και με σεβασμό στις ανάγκες τους.
 8. Εξασφαλίζουν την πλήρη πρόσβαση των ίντερσεξ ατόμων στα ιατρικά τους αρχεία και στο ιατρικό τους ιστορικό.
 9. Εφαρμόζουν τον νόμο 4958/2022 και τα άρθρα 17 έως 20 που αφορούν στην απαγόρευση ιατρικών παρεμβάσεων (π.χ. γοναδεκτομή, ουρηθροπλαστική, κολποπλαστική κ.λπ.) σε ίντερσεξ κορίτσια.
 10. Επικαιροποιήσουν το διδακτικό υλικό ώστε να αντικατοπτρίζει όλο το φάσμα του φύλου και να εισάγουν ένα μάθημα για τη σεξουαλικότητα το οποίο θα περιλαμβάνει όλους τους τύπους της ανθρώπινης ανατομίας.
 11. Εισάγουν διαδικασίες καταγγελίας που να επιτρέπουν στις ίντερσεξ γυναίκες που έχουν επιζήσει της βίας την ευθεία και άμεση καταγγελία.
 12. Ενημερώσουν το κοινό για την ύπαρξη των ίντερσεξ γυναικών με στόχο την αλλαγή των κοινωνικών αντιλήψεων και στάσεων.
 13. Κινητοποιήσουν τα εθνικά θεσμικά όργανα και τους φορείς ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και τις γυναικείες οργανώσεις, ώστε να προσθέσουν τα ίντερσεξ ζητήματα στην ατζέντα τους μετά τις εξελίξεις τόσο στην ΕΕ όσο και σε διεθνές επίπεδο.
 14. Παρέχουν υποστήριξη που να αντικατοπτρίζει τις ίντερσεξ ανάγκες και να εκπαιδεύουν κατάλληλα το προσωπικό υποστήριξης.
 15. Προβούν σε ενημέρωση των δικηγόρων και του δικαστικού σώματος σχετικά με τον όρο «χαρακτηριστικά φύλου» και τις μεταρρυθμίσεις των νόμων για τα ρατσιστικά εγκλήματα και τη ρητορική μίσους.